

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportti 31.12.2022

Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis- ja toimintakäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteutumisesta.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnasta velvoittaa kaupunginhallituksen tekemään toimintakertomuksessaan selkoa siitä, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Selonteossa käydään läpi sisäisen valvonnan eri kohdealueet.

Myös kuntalaki edellyttää, että toimintakertomuksessa annetaan tietoja olennaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä asioista, joista ei ole annettu muutoin tietoa taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä kuntakonsernissa (69 §). Lain 73 § mukaan tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti. *Tilintarkastajan on voitava todentaa, että kunnanhallitus (sekä lautakunta ja johtokunnat) seuraa ja arvioi dokumentoidusti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan toimeenpanoa ja tuloksellisuutta.*

Savonlinnan kaupungin toimialojen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma vuodelle 2022 sisältää normaalin valvonnan lisäksi tehtävät toimenpiteet. Yleisessä osassa mainitut kohteet sisältyvät kaikkien toimialojen suunnitelmiin. Lisäksi toimialat laativat oman Erityisen osan ja Riskienhallinnan toimenpiteet omiin suunnitelmiinsa. Toimialasta vastaava toimielin (kaupunginhallitus, lautakunta) hyväksyy sisäisen valvonnan suunnitelman tammikuun loppuun mennessä.

Sisäisen valvonnan suorittamisesta laaditaan raportti puolivuositain. Raportin tulee olla tiivis selvitys vuosisuunnitelmassa tarkastettavaksi määräytyistä asioista, mahdollisista tarkastushavainnoista (onko niitä ja mitä ne ovat) sekä tarkastushavaintojen perusteella tehdyistä toimenpiteistä.

Sisäisestä valvonnasta laaditut raportit käsitellään puolivuositain lautakunnissa ja kaupunginjohtajan johtoryhmässä ja sisäisestä valvonnasta raportoidaan puolivuositain myös kaupunginhallitukselle. Koko vuoden sisäisen valvonnan raportit käsitellään kaupunginjohtajan johtoryhmässä tammikuussa.

Savonlinnan kaupungin sisäisen valvonnan ohjeet on hyväksytty kaupunginhallituksessa 5.2.2018 § 25.

Vuoden 2022 sivistystoimen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma on hyväksytty sivistyslautakunnassa 21.1.2022 § 10 ja käsitelty kaupunginjohtajan johtoryhmässä 7.3.2022.

I YLEINEN OSA (Yleinen osa koskee jokaista toimialaa)

1. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Määräysten ja päätösten toimeenpanon eteneminen toimialoilla

Sisäisen valvonnan tulee toteutua kunnan johtamis- ja toimintakäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteutumisesta.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnasta velvoittaa kaupunginhallituksen tekemään toimintakertomuksessaan

selkoa siitä, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Selonteossa käydään läpi sisäisen valvonnan eri kohdealueet.

Myös kuntalaki edellyttää, että toimintakertomuksessa annetaan tietoja olennaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä asioista, joista ei ole annettu muutoin tietoa taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä kuntakonsernissa (69 §). Lain 73 § mukaan tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti. *Tilintarkastajan on voitava todentaa, että kunnanhallitus (sekä lautakunta ja johtokunnat) seuraa ja arvioi dokumentoidusti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan toimeenpanoa ja tuloksellisuutta.*

Savonlinnan kaupungin toimialojen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma vuodelle 2022 sisältää normaalin valvonnan lisäksi tehtävät toimenpiteet. Yleisessä osassa mainitut kohteet sisältyvät kaikkien toimialojen suunnitelmiin. Lisäksi toimialat laativat oman Erityisen osan ja Riskienhallinnan toimenpiteet omiin suunnitelmiinsa. Toimialasta vastaava toimielin (kaupunginhallitus, lautakunta) hyväksyy sisäisen valvonnan suunnitelman tammikuun loppuun mennessä.

Sisäisen valvonnan suorittamisesta laaditaan raportti puolivuositain. Raportin tulee olla tiivis selvitys vuosisuunnitelmassa tarkastettavaksi määräytyistä asioista, mahdollisista tarkastushavainnoista (onko niitä ja mitä ne ovat) sekä tarkastushavaintojen perusteella tehdyistä toimenpiteistä.

Sisäisestä valvonnasta laaditut raportit käsitellään puolivuositain lautakunnissa ja kaupunginjohtajan johtoryhmässä ja sisäisestä valvonnasta raportoidaan puolivuositain myös kaupunginhallitukselle.

Koko vuoden sisäisen valvonnan raportit käsitellään kaupunginjohtajan johtoryhmässä tammikuussa. Savonlinnan kaupungin sisäisen valvonnan ohjeet on hyväksytty kaupunginhallituksessa 5.2.2018 § 25.

Vuoden 2022 sivistystoimen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma on hyväksytty sivistyslautakunnassa 20.1.2022, § 23, käsitelty kaupunginjohtajan johtoryhmässä 31.1.2022, § 17 ja edelleen kaupunginhallituksessa 14.2.2022 § 34. Sivistyslautakunta on kokouksessaan 20.1.2022 § 22 hyväksynyt sivistystoimen sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan suunnitelman vuodelle 2022. Sisäisen tarkastuksen ja riskien arvioinnin puolivuotisraportti käsiteltiin sivistyslautakunnan kokouksessa 18.8.2022 § 128.

Sivistystoimenjohtaja valvoo viranhaltijapäätösten oikeellisuutta jokaisen sivistyslautakunnan listajulkaisun yhteydessä erityisesti päätöksen sisällön ja toimivallan suhteen. Säännöksiä, päätöksiä ja määräyksiä on noudatettu. Kaupunginlakimiestä on käytetty apuna lainmukaisuuden tarkistamisessa tarvittaessa.

Valtuusto päättää kaupungin strategiasta, joka toimii ohjeena valmistelussa ja päätöksenteossa. Päätöksissä ja määräyksissä on noudatettu hallintosääntöä ja lainsäädäntöä sekä kaupungin muissa luottamuselimissä hyväksytyjä ohjeita ja määräyksiä.

Toimialan tiedonohjaussuunnitelman kuvaukset ovat tarvittavilta osin täydennetty ja niitä päivitetään tarvittaessa. Myös tiedonhallintavastaavat on nimetty. Asiakirjat on tallennettu ohjeistuksen mukaisesti (dynasty, primus). Viranhaltijapäätöksiä on tehty dynastyssä.

Tietopyyntöjen antamisessa on toimittu voimassa olevaa lainsäädäntöä ja ohjeistusta noudattaen. Tarvittaessa on ollut mahdollisuus kouluttautua asiaan liittyen.

Henkilötietoja sisältävien asiakirjojen säilytys ja käsittely on hoidettu rekisterinpitäjän velvollisuuksia noudattaen. Tietosuojasta on tarjottu koulutusta henkilökunnalle. Uudet ohjelmistohankinnat käydään läpi yhdessä tietosuojavastaavan ja it-palveluiden kanssa.

2. Strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen ja varojen käytön valvonta
Talousarvioon sisältyvän talouden sopeuttamistoimien toimeenpanoon ja toteutumaan liittyen

- toimialat raportoivat tulosalueittain, jos tasapainottamisohjelma/sopeuttamistoimet eivät toteudu esitetyn suuruisena, kate on esitettävä
Sivistystoimea koskevat talousarviomuutokset on käsitelty kaupunginvaltuuston kokouksessa 21.2.2022 § 5, 11.4.2022 § 30 ja 13.6.2022 § 46 ja § 49.
Sivistystoimen tulosalueiden talous on toteutunut talousarviossa suunnitellun mukaisesti 30.6.2022 tilanteessa.
- toimialat selvittävät tulosalueittain poikkeamiin johtaneet syyt
- Kaupunginvaltuustossa 21.2.2022 § 5 käsitellyt sivistystoimea koskeneet talousarviomuutokset ovat aiheutuneet vapaa-aikapalvelujen nuorisotoimen koulun nuorisotyöntekijä -hankkeen omarahoitusosuudesta (7.000 euroa) sekä lakisääteisten perusopetuksen erityisopetuksen pienryhmien perustamisesta: erityisopettajan ja ohjaajan palkkakustannukset (70.000 euroa). Kaupunginvaltuuston kokouksessa 11.4.2022 on päätetty kaupungin kulttuurialan toimijoiden tukemiseen myönnettävästä 50.000 euron määrärahasta. Kaupunginvaltuustossa 13.6.2022 (§ 49) käsitellyt sivistystoimea koskeneet talousarviomuutosesitykset ovat aiheutuneet Liikuntatoimen jäähalliin liittyvän vuoden 2022 vastikkeen saattamiseksi sopimuksen mukaiselle tasolle (10.030 euroa) sekä oppivelvollisuuden laajentumisesta aiheutuneeseen lukio-opetuksen opinto-ohjauksen saattamiseksi lain edellyttämälle tasolle (30.000 euroa). Lisäksi 13.6.2022 § 46 on päätetty hanke- ja palvelukoordinaattorin tehtävän perustamisesta ja siihen liittyvästä talousarviomuutoksesta.
- Vuoden 2022 jälkimmäisellä puoliskolla kaupunginvaltuustossa on käsitelty sivistystoimea kahdessa kokouksessa: 26.9.2022 ja 14.11.2022. Valtuuston kokouksessa 26.9.2022 § 69 korotettiin nuorisovaltuuston määrärahaa 3.600 eurolla ja § 70 myönnettiin 34.000 euron lisämääräraha Savonlinnan Jäähalli Oy:n vuoden 2022 toimintaosuuteen. Kaupunginvaltuuston kokouksessa 14.11.2022 § 92 myönnettiin teatteritoimelle 20.000 euron määräraha koronasta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.
- Sivistystoimialan talousarviovertailu 31.10.2022 tilanteessa osoittaa sen, että sivistystoimi on pystynyt tuottamaan palvelut valtuuston hyväksymän talousarvion puitteissa, toimintakate -46 004 862 euroa (tot. % 83,7). Tilinpäätösarvio 2022 sivistystoimen osalta lokakuun lopun tilanteessa on, että talousarvio toteutuu toimialan tasolla muutetun talousarvion mukaisesti. Loppusyksyn alustavassa toteuma-arviossa toimintamenojen ja investointien osalta vaikuttaa kuitenkin tällä hetkellä siltä, että tulosalueille (vapaa-aika- ja kulttuuripalvelut) on tulossa ylityksiä. Tähän ovat vaikuttaneet mm. kohonneet polttoainekustannukset sekä nopeasti tapahtunut raaka-aineiden, tuotteiden ja palvelujen yleinen hintatason nousu. Tarkempi yksityiskohtaisempi tieto asiasta saadaan vuoden 2022 tilinpäätöksen valmistelun yhteydessä.
- henkilöstön vähentämissuunnitelman eteneminen suunnitellun mukaisesti (YT-neuvottelun tulos 2019, TA-suunnitelma 2021-2024)

3. Kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteuttaminen

- Kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen on raportoitu erikseen tulosalueittain puolivuotisraportoinnin yhteydessä Targetor Pro -järjestelmään. Raportointi kokonaisuudessaan valmistuu tilinpäätökseen liittyvän valmistelutyön yhteydessä. Puolivuotisraportti on liitteenä.
- Tulosalueittain kehityskeskustelut ovat v. 2022 osalta toteutuneet pääsääntöisesti kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Aiemmin kehityskeskustelut on käyty paperilomakkeilla, jonka jälkeen keskustelut kirjataan käydyiksi ESS-järjestelmään. Kuluneen vuoden 2022 aikana on siirrytty käyttämään sähköistä kehityskeskustelulomakejärjestelmää OSS:tä. Käytyjen keskustelujen kirjaaminen tai kirjautuminen on järjestelmämuutoksesta johtuen aiheuttanut epäselvyyttä kirjaamisessa samoin kuin eräät lukuvuoden aikana tapahtuneet esihenkilövaihdokset.

4. Riskienhallinnan järjestäminen

- riskienhallinta ja raportointi puolivuositin Targetor -järjestelmässä
- kriittisten riskien hallintatoimet

- o sivistystoimialan vuosittainen riskiarviointi on raportoitu tulosityksiköittäin vakuutusyhtiön toteuttaman excel-mallin mukaisesti 31.3.2020 mennessä Targetor Pro -järjestelmässä olevan riskienhallintatyökalun avulla
- o Riskien hallintaa tehdään toimintayksiköissä jatkuvasti osana päivittäistä työtä vuosikellon mukaisesti.
- o tietosuoja- ja tietoturvan riski- ja poikkeamailmoitusten tekeminen tietoturva@savonlinna.fi -sähköpostiosoitteeseen (tietosuojavastaava ja tietohallintopäällikkö seuraavat)

5. Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

- o kaupungin hankintaohjeen noudattaminen
Tarkastelujaksolla 1.1.-30.6.2022 sivistystoimessa on tehty kuusi (6) viranhaltijan hankintapäätöstä: 4 sivistystoimenjohtajan päätöstä ja 2 vapaa-aikapäällikön päätöstä.

Sivistyslautakunta päätti seitsemästä (7) hankinnasta, joista kaksi koski aikaisemmin kilpailutettujen hankintojen optiokausien käyttöön ottamista. Lisäksi lautakunta päätti omien hankintavaltuuksiensa delegoimisesta sivistystoimenjohtajalle koulukuljetusten osalta kesäkaudella 17.6.-17.8.2022 jolloin lautakunta ei kokoontunut. Sivistystoimenjohtajan ei tarvinnut kuitenkaan käyttää delegoituja hankintavaltuuksia tarkastelujakson aikana.

Viranhaltijapäätöksinä tehdyistä hankintapäätöksistä neljä oli alle kansallisen kynnysarvon (60.000 euroa, alv 0 %) alittavia ns. Pienhankintoja, joiden arvo oli välillä 15.000-60.000 euroa (alv 0 %). Nämä hankinnat oli kilpailutettu kaupungin hankintasäännön mukaisesti pyytämällä kirjallisesti tarjoukset tai käyttämällä kaupungin käytössä olevaa Tarjospalvelut.fi -kanavaa mutta kaikista päätöksistä ei käynyt ilmi, kuinka monelle tarjoajalta tarjouksia oli pyydetty, kun ohjeen mukaan tarjoukset tulee pyytää vähintään kolmelta tarjoajalta. Osasta päätöksistä puuttui myös viittaus hankintasopimuksen solmimiseen, joka hankintaohjeen tulisi mainita.

Ajalla 1.7.2022-31.12.2022 vapaa-aikapäällikkö on tehnyt hankintapäätöksen käytetyn pakettiauton hankinnasta (19.10.2022 § 3). Hankinta oli arvoltaan kansallisen kynnysarvon alittava ja hankinta on toteutettu ns. Pienhankintana kaupungin ohjeiden mukaisesti. Sivistyslautakunta ei ole tehnyt hankintapäätöksiä kyseessä olevana ajanjaksona.

Pääsääntöisesti voidaan katsoa, että sivistystoimen hankinnoissa on noudatettu kaupungin hankintaohjetta ja kaikki hankintapäätökset on tehty noudattaen Savonlinnan kaupungin hallintosäännön 12 luvun 76 §:n hankintavaltuuksia. Hankintapäätöksiä laadintaan tulisi kuitenkin kiinnittää entistä tarkempaa huomiota, jotta kaikki tarvittavat asiat kävisivät niistä ilmi.

6. Sopimustoiminta

Cloudia-järjestelmässä olevien sivistystoimialan sopimuksien tiloja tarkastellaan pitkin vuotta. Järjestelmään on tehty muistutuksia ja merkkipaaluja tarkastelun helpottamiseksi. Raportti sopimuksista otetaan 1-2 kertaa vuodessa. Sopimuksiin, joissa käsitellään henkilötietoja, on liitetty tietosuojaliite. / tark. 130123 LM

7. Laskujen oikeellisuuden valvonta

- o laskujen sisällön oikeellisuuden ja hyväksymisprosessin tarkastaminen

Ostolaskujen tarkastelu on tehty käyttäen Savonlinnan kaupungin käytössä olevaa WorkFlow -laskujen kierrätysjärjestelmää. Tarkastelujaksona on ollut aikaväli 1.1.-30.6.2022 ja kohteena on ollut Nojanmaan koulu (kp 3441).

Jaksolla 1.1.-30.6.2022 Nojanmaan koulun osalta on käsitelty 89 ostolaskua ko. järjestelmän kautta. Kaikki tarkastelun kohteena olleet laskut on kohdennettu oikealle kirjauskaudelle.

Käsitellyistä 89 laskusta 31 laskua on koulukuljetuksista aiheutuneita ja nämä laskut on tiliöity logistiikkayksikön toimesta, ja laskut on hyväksynyt keskitetysti sivistystoimenjohtaja. Näin vältetään turhalta laskujen kierrätykseltä eri hyväksyjillä, ja laskut ennättävät näin ajallaan maksuun.

Tarkastelujakson laskuista kuusi (6) laskua (6,74 %) on hyväksytty eräpäivän jälkeen, mistä johtuen laskujen maksatus on viivästynyt. Kaikki Nojanmaan koulun kustannuspaikkaa koskevat laskut ovat olleet hyväksyttävänä ko. toimialan määrärahoista vastaavalla viranhaltijalla tai sivistystoimenjohtajalla, yhtä lukuun ottamatta. Tämänkin laskun on hyväksynyt vahvistetun menettelyn mukaisesti sivistystoimenjohtajan sijaisena tämän loma-aikana toiminut kulttuurijohtaja.

Tarkastelun kohteena olleista laskuista viiden (5) laskun kohdalla tiliöinti ei vastannut laskun sisältöä. Laskujen kirjaustunnisteet ja arvonlisäverokoodit on kuitenkin huolellisesti ja oikeellisesti kirjattu. Tilastoinnin oikeellisuuden kannalta tulisi jatkossakin kiinnittää huomioita laskujen tiliöintiin.

Ajalla 1.7.-31.12.2022 Nojanmaan koulun ostolaskuja on käsitelty kahdessa eri järjestelmässä: 1.7.-31.10.2022 WorkFlow:ssa ja 1.11.-31.12.2022 Approval:ssa.

Approval –ostolaskujen kierrätysjärjestelmä otettiin käyttöön kaupungilla 1.11.2022, jolloin aikaisempi järjestelmä poistui aktiivisesta käytöstä. 1.7.-30.10.2022 jaksolla 58 laskua on käsitelty WorkFlow:ssä, joita ei voitu enää tarkastella yksityiskohtaisesti sisäisen valvonnan raportin laatimista varten.

Approval:ssa jaksolla 1.11.-31.12.2022 käsiteltiin 31 laskua, joista ainoastaan 1 oli maksettu eräpäivää seuraavana päivänä. Kuten vuoden alkupuoliskolla suurin osa loppuvuoden laskuista koski matkakustannuksia. Kaikki käsitellyt laskut oli käsitelty tiliöintien osalta oikeellisesti ja laskut oli hyväksynyt määrärahojen käyttöön oikeutettu viranhaltija.

- Edellä mainittujen lisäksi toimialojen tulee raportoida myös kaikista sellaisista asioista, joilla voi olla merkitystä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta arvioitaessa.

II ERITYINEN OSA (toimialat ottavat tähän osioon omia erityisiä tarkastettavia kohteita)

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen oppilas- ja opiskelijahuollon kuntakohtainen suunnitelma on opetussuunnitelmassa. Koulukohtaiset suunnitelmat on sisällytetty lukuvuosisuunnitelmiin. Sivistyslautakunta on kokouksessaan 26.10.2021 § 142 hyväksynyt koulujen lukuvuosisuunnitelmat lv. 2021-2022 ja samalla myös oppilas- ja opiskelijahuollon suunnitelmat kevätlukukauden 2022 osalta. Edelleen sivistyslautakunta on kokouksessaan 16.10.2022 § 156 hyväksynyt koulujen työsuunnitelmat lv. 2022-2023 ja samalla myös oppilas- ja opiskelijahuollon suunnitelmat niin syyslukukauden 2022 kuin kevätlukukauden 2023 osalta.

Suunnitelmat ovat toteutuneet ohjeiden ja säädösten mukaisesti. Koulut ovat suunnitelleet ja arvioineet suunnitelmien toteutumisen lukuvuoden työskentelyn arviointipalaveriensä yhteydessä keväällä 2022.

Hyvinvointialueen siirtyminen on aiheuttanut muutoksia oppilashuollon järjestämiseen kuraattoreiden ja koulupsykologien siirryttyä hyvinvointialueen alaisuuteen. Toimintaa tullaan uusissa rakenteissa jatkamaan aikaisemman käytännön mukaisesti. Sekä vastaava kuraattori että koulupsykologi pysyvät kuntakohtaisen oppilashuoltoryhmän jäsenenä ja seuraava kuntakohtainen oppilashuoltoryhmän kokous pidetään vuoden vaihteen jälkeen 26.1.2023. Suunnittelun keskeisenä välineenä toimivien THL:n kouluterveydenhuollon kyselyn tulokset on tuotu sivistyslautakunnalle 24.3.2022 § 54.

Erityisesti ohjausryhmässä tarkastellaan oppilaiden ja opiskelijoiden poissaolotilastoja sekä kiusaamistapauksia ja niiden selvittelyä. Näihin liittyvät tilastot on raportoitu tiedoksi sivistyslautakunnalle kokouksessa 16.6.2022 § 109. Tilastojen mukaan em. asioissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia suuntaan tai toiseen. Sekä kiusaamiseen että liikenneturvallisuuden merkeissä jouduttiin kokoontumaan toimialan sisällä laajennetuin kokoonpanoin oppilas- ja opiskelijahuollon merkeissä 22.8.2022 sekä 22.11.2022.

III RISKIENHALLINNAN TOIMENPITEET (toimialat ottavat tähän osioon omia erityisiä kohteita)

Sivistystoimiala

Sivistystoimialan poissaoloja on seurattu tulosalueittain vähintään kahden kuukauden välein kaupunginjohtajan johtoryhmässä, toimialan johtoryhmässä sekä työterveyshuollon, työsuojelun sekä henkilöstöpalvelun seurantakokouksessa kvartaaleittain. Tämän lisäksi poissaoloja on tarkasteltu tulosalue-esihenkilöiden kanssa. Näiden pohjalta on suunniteltu ja toteutettu erilaisia toimenpiteitä poissaolojen hallinnan osalta. Kokonaisuudessaan toimialan poissaolojen kasvu on hidastunut, vähennystä -1,1 kalenteripäivää/henkilötyövuosi vastaavaan edellisen vuoden vertailuajankohtaan nähden. Aiempi tapahtunut kasvu keskittyi varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja kulttuuritoimen tulosalueille.

- Varhaiskasvatus: Poissaolojen määrä on hieman vähentynyt, -4,0 kalenteripäivää/henkilötyövuosi vastaavaan vuoden 2021 ajankohtaan nähden. Koronan vaikutukset näkyvät varhaiskasvatuksen tulosalueella, kuitenkin yleisin poissaolon syy oli tuki- ja liikuntaelinpoissaolot. Varhaiskasvatuksen osalta on tehty erillinen toimenpidesuunnitelma poissaolojen hallintaan saamiseksi. Poissaolot ovat korkeat myös verrattuna valtakunnan keskiarvoon samalla tulosalueella. Erilaisia tukitoimia niin yksilö- kuin tulosaluetasolla on käynnissä mm. seuraavasti:
 - *Painopiste on ennaltaehkäiseissä toimissa, varhaisen tuen keskustelut ja varhainen puuttuminen ovat aktiivisessa käytössä*
 - *Varhaiskasvatuksen työyksiköiden toiminta- ja johtamiskulttuuria kehitetään tulevaisuuspainotteisesti, tavoitteena on nostaa asioita esille ja puuttua niihin aktiivisesti*
 - *Esihenkilöille järjestetään ryhmätyönohjausta*
 - *Työhyvinvointia kehitetään koulutusta järjestämällä sekä painottamalla työntekijän omaa vastuuta työhyvinvoinnistaan arjen toiminnassa. KEVAn työelämän kehittämisen määräraha on saatu ja hanketyöskentely työhyvinvoinnin kehittämiseksi on aloitettu.*
 - *Mielenterveyden tukihankkeessa mukana. Tavoitteena on löytää vaihtoehtoisia keinoja sairauspoissaolojen sijaan.*
 - *Osasairauspäivärahan ja korvaavaan työn käyttöä lisätään, mutta käyttöä hankaloittaa heikko sijaisten saatavuus. Molemmat vaihtoehdot edellyttävät määrärahavarausta mahdollisten sijaisten palkkaamiseen.*
 - *Kartoitettu kaikki varhaiskasvatuksen yli 90 pv kestäneet poissaolot työntekijäkohtaisesti työterveyslääkärin ja -hoitajan, varhaiskasvatuspäällikön ja henkilöstöpalveluiden yhteistyönä ja tehty tarvittava toimenpidesuunnitelma.*
 - *Kaupunki on rekrytoinut vakituista varahenkilöstöä sijaispulan vuoksi, vuonna 2022 kolme työntekijää.*
- Perusopetus ja lukiokoulutus: Poissaolojen määrä on lisääntynyt perusopetuksessa edellisen vuoden vertailuajankaan nähden 1,2 kalenteripäivää/henkilötyövuosi. Poissaoloja selittää merkittävässä

määrin lyhyet alle 10 päivää kestävät poissaolot, jotka muodostavat tulosalueen poissaoloista 59 % vuonna 2022. Pääasiallinen poissaolojen syyn on ollut Korona. Perusopetuksessa on otettu käyttöön korvaavan työn toimintamalli, minkä osalta on saatu vähennettyä poissaolojen määrää.

- Kulttuuri ja kirjasto: Kirjastotoimen poissaolot kasvoivat 1,4 kalenteripäivää/henkilötyövuosi edellisen vuoden vertailu aikaan nähden. Tilanne on kartoitettu tulosalueen esihenkilön ja toimialajohtajan kanssa ja tukitoimet on käynnissä. Kasvua selittää pitkien poissaolojen kasvu.
- Vapaa-aika; Vapaa-aikapalveluiden poissaolot ovat laskeneet vastaavaan vertailuajankohtaan nähden.